

Załącznik do
Uchwały Nr XLVII/533/06
Rady Miejskiej w Zamościu
z dnia 25 września 2006 r.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

***Lokalny Program Pomocy Społecznej
na 2007 rok***

Akceptuję:

Zamość, wrzesień 2006 rok.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

**Pomoc dziecku i rodzinie
w środowisku lokalnym – placówki wsparcia
dziennego**

Zamość, wrzesień 2006 r.

Wstęp

Nadrzędnym celem pomocy społecznej jest podejmowanie wszelkich działań o charakterze prewencyjnym, korygującym i naprawczym, skierowanych do rodziny i poszczególnych jej członków, zmierzających do ich prawidłowego funkcjonowania w środowisku lokalnym. Zadania te są realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, Kościołem oraz innymi podmiotami, osobami fizycznymi i prawnymi. Współpraca ta opiera się na zasadach partnerstwa i wynika z potrzeb lokalnych miasta. Kierunki jej rozwoju wytyczone są w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Zamość na lata 2004 – 2006 oraz kierunkach na lata 2007 -2013”, przyjętej Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27 września 2004 roku oraz „Programie budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Miasta Zamość na lata 2005 – 2006” opracowanym przez Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w 2005 roku. Niniejszy projekt zakładający prowadzenie placówek wsparcia dziennego jest zgodny w tym zakresie z powyższymi dokumentami i jest kontynuacją realizowanych obecnie działań.

I. Podstawa prawna programu

Program został opracowany w oparciu o:

- art. 19 pkt 4, art. 25 – 35 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 14 lutego 2005 roku w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych (Dz.U. Nr, 37 poz. 331),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 08 marca 2005 roku w sprawie określenia wzoru oferty podmiotu uprawnionego (Dz.U. Nr 44, poz. 427),
- „Program budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Miasta Zamość na lata 2005 – 2006”,
- „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla Miasta Zamość na lata 2004 – 2006 oraz kierunki na lata 2007 – 2013”, przyjęte Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27 września 2004 roku.

II. Adresaci programu

Program jest adresowany do dzieci i młodzieży zamieszkującej na terenie Miasta Zamość, wywodzącej się z rodzin o niskim statusie materialnym, niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną, niedostosowaniem i wykluczeniem społecznym, jak również demoralizacją, przestępczością i uzależnieniami.

Projekt zakłada wspieranie rodzin mających trudności w wykonywaniu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez prowadzenie w stosunku do małoletnich oddziaływań zapobiegawczych o charakterze profilaktycznym oraz resocjalizacyjnym.

III. Cele programu

Podstawowym celem programu jest zapewnienie rodzinom pomocy poprzez stworzenie warunków umożliwiających wychowywanie się dzieci i młodzieży we własnym środowisku rodzinnym.

IV. Oczekiwane efekty realizacji programu

Realizacja programu przewiduje:

- zmniejszenie zjawiska demoralizacji i patologii wśród dzieci i młodzieży,
- spadek liczby nieletnich kierowanych do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- zminimalizowanie problemu niedostosowania społecznego młodzieży oraz zjawiska wulgarności i przemocy,
- poprawa funkcjonowania społecznego rodzin oraz dzieci i młodzieży w tych rodzinach,
- zwiększenie zainteresowania rodziców problemami dzieci i umiejętność ich rozwiązywania,
- pedagogizację rodziców,
- naukę efektywnego, bezpiecznego spędzania czasu wolnego i rozwoju zainteresowań.

V. Źródła finansowania programu

Program realizowany będzie w oparciu o:

- 1) środki własne podmiotów realizujących program,
- 2) środki z budżetu Miasta Zamość,
- 3) dotacje i granty pozyskane przez podmioty realizujące program z funduszy pomocowych,

- 4) dotacje w ramach programu na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej),
- 5) środki pozyskane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VI. Realizatorzy programu

W myśl art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej program może być realizowany przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do kościołów i związków wyznaniowych oraz gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

Nadzór organizacyjny i merytoryczny nad realizacją programu sprawować będzie Prezydent Miasta Zamość przy pomocy Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

VI. Realizacja programu

Warunkiem rozpoczęcia realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na realizację w budżecie Miasta Zamość. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym projekt w formie dotacji. Warunki związane z realizacją programu określone zostaną szczegółowo w umowie, która regulować będzie również sposób rozliczenia się z przekazanej umową dotacji.

Program zakłada funkcjonowanie na terenie Miasta Zamość placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin ubogich, dysfunkcyjnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną, demoralizacją, przestępczością, uzależnieniami. Placówki wsparcia dziennego realizować będą działania w formie profilaktyki wychowawczej, resocjalizacyjnej oraz pomocy uwzględniającej potrzeby dziecka i jego rodziny. Praca ta prowadzona będzie w placówkach o charakterze opiekuńczym lub specjalistycznym.

Formy pracy środowiskowej gwarantować będą pomoc w rozwiązywaniu kryzysów szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych. Organizowane będą również zajęcia specjalistyczne z elementami programów psychokorekcyjnych lub psychoprofilaktycznych w tym terapii pedagogicznej, psychologicznej, rehabilitacji i resocjalizacji a także pomoc

w nauce, rozwój zainteresowań, organizacja czasu wolnego, organizacja zajęć i zabaw sportowych, pomoc socjalna, dożywianie i stała praca z rodziną.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego funkcjonować będą przez cały rok, we wszystkie robocze dni tygodnia, przez minimum 4 godziny dziennie, w godzinach dostosowanych do potrzeb dziecka i jego rodziny. Podstawą działalności placówek jest regulamin zajęciach jest dobrowolny i nieodpłatny.

Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U., z 2004r. Nr 64., poz. 593 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

VII. Kosztorys realizacji programu

Zgodnie z „Lokalnym Programem Pomocy Społecznej na rok 2006” przewidywano prowadzenie 7 placówek wsparcia dziennego dla 188 dzieci na łączną kwotę 137.616 zł.. Koszt uczestnictwa jednego dziecka wynosił zatem 61 zł.

W drodze konkursu wyłoniono dwie organizacje pozarządowe: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddziału Okręgowego w Zamościu i „Stowarzyszenie „Otwarte Serca”, które w 6 placówkach opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego objęły opieką i wychowaniem łącznie 165 dzieci i młodzieży z terenu miasta z rodzin niewydolnych wychowawczo, zagrożonych patologią społeczną, demoralizacją, przestępczością, wykluczeniem społecznym i uzależnieniami. Dotacja przekazana Towarzystwu Przyjaciół Dzieci na prowadzenie 4 środowiskowych ognisk wychowawczych dla 110 dzieci wyniosła **80.520 zł.**, natomiast dotacja przyznana Stowarzyszeniu „Otwarte Serca” na prowadzenie 2 placówek wsparcia dziennego dla 55 dzieci wyniosła **40.870zł.**

Łączna wysokość dotacji przekazanej na realizację tego zadania wyniosła **121.390,00 zł.**

W 2007 roku planuje się prowadzenie 7 placówek wsparcia dziennego dla 188 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Przewidywana wysokość dotacji na zabezpieczenie funkcjonowania na terenie Miasta Zamościa w 2007 roku 7 placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego:

W 2007 roku planuje się, że miesięczny pobyt dziecka w placówce wyniesie 63 zł. i będzie wyższy o 2 zł w stosunku do 2006 roku.

Kalkulacja dotacji na rok 2007 :

188 miejsc x 63 zł. miesięcznie x 12 m-cy = **142.128,00 zł.**

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Działania na rzecz osób bezdomnych

Zamość, wrzesień 2006 r.

Wstęp

Zjawisko bezdomności staje się w Polsce narastającym problemem społecznym. Problem pojawił się bardzo wyraźnie w 1989 roku, w okresie, kiedy to mechanizmy

gospodarki rynkowej oraz transformacja społeczna wprowadziły zmiany w strukturze gospodarczej i społecznej kraju.

Bezdomność traktowana jest jako zjawisko społeczne, polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi oraz zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczające. W zjawisku tym obserwuje się obecnie dwa nurty. Pierwszy z nich napotyka człowieka wbrew jego woli, potrzebom, aspiracjom i jest odczuwalny jako stan frustrującej deprivacji ze wszystkimi jego konsekwencjami. A drugi nazywany bezdomnością z wyboru jest zazwyczaj wynikiem dobrowolnie wybranego stylu życia, któremu towarzyszy włóczęgostwo, zachowania nieprawidłowe, nadużywanie alkoholu a także pozorna lub autentyczna akceptacja takiego stanu rzeczy.

Uwarunkowania zjawiska bezdomności są zazwyczaj bardzo złożone i niejednoznaczne, mogą wynikać częściowo z sytuacji społeczno – ekonomicznej naszego kraju, wzrostu patologii społecznej oraz cech osobowości jednostki. Rozpoznanie przyczyn bezdomności w indywidualnych przypadkach jest niezbędne do właściwego ukierunkowania form działań i opieki jakie należy podjąć, aby pomóc osobom i rodzinom bezdomnym. Bezdomność traktowana jest jako dysfunkcja uprawniająca do korzystania z pomocy społecznej. Podejmowane przez instytucje pomocy społecznej działania realizowane są w dwu kierunkach. W pierwszej kolejności konieczne jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb egzystencjalnych, czyli schronienia, posiłku, pomocy medycznej, możliwości dokonania zabiegów higienicznych, zabezpieczenia niezbędnej i stosownej odzieży oraz udzielenie pomocy finansowej, stosownej do pojawiających się potrzeb. Jednocześnie z osobami bezdomnymi prowadzona jest praca socjalna, której celem jest aktywizowanie bezdomnych do samodzielnych działań mających na celu poprawę ich sytuacji a co za tym idzie doprowadzenie do usamodzielnienia się i wyjścia z bezdomności. Głównym narzędziem pracy pracownika socjalnego jest opracowany dla konkretnej osoby indywidualny program wychodzenia z bezdomności. Osoby bezdomne przebywające w schronisku są objęte programem wychodzenia z bezdomności opracowanym i realizowanym przez schronisko. Jest on opracowywany wspólnie przez bezdomnego i pracownika socjalnego, często z udziałem psychologa, a jego realizacja wymaga aktywnego współdziałania ze strony bezdomnego w rozwiązywaniu własnych problemów życiowych. Ze strony pracownika socjalnego osoba bezdomna może oczekiwać pomocy w uzyskaniu konsultacji prawnej i psychologicznej, a także pokierowania do odpowiednich instytucji. Osoba bezdomna objęta

programem wychodzenia z bezdomności zostaje także objęta ubezpieczeniem zdrowotnym. Realizacja programu wychodzenia z bezdomności może być przerwana, jeśli zostanie stwierdzone uporczywe naruszenie przez osobę bezdomną postanowień programu, uniemożliwiający jego dalszą realizację, lub gdy opuści ona miejsce, w którym program jest realizowany, bez zgłoszenia tego pracownikowi socjalnemu.

Pomoc osobom bezdomnym świadczą instytucje administracji rządowej i samorządowej oraz organizacje pozarządowe. Działania na rzecz bezdomnych należą do zadań własnych gminy. Pomoc społeczna jako instytucja działań osłonowych wobec osób bezdomnych, powinna być zintegrowanym zespołem usług socjalnych, świadczonych z zastosowaniem zasady pomocniczości, przez podmioty publiczne i niepubliczne, na rzecz zaspokojenia elementarnych potrzeb na rzecz tej grupy społecznej.

W Zamościu kompleksową pomoc osobom bezdomnym od 1999 roku świadczy Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta przy ul. Orlicz – Dreszera 2. Schronisko dysponuje 28 miejscami noclegowymi. W 2005 roku w schronisku przebywało 44 bezdomnych (w tym 37 z terenu miasta Zamościa), w wieku 22 – 69 lat. Piętnaście osób przebywało w jednostce po raz pierwszy, 10 osób przebywało dwa razy w ciągu roku, 2 osoby 3 razy i 1 osoba 4 razy.

Na przestrzeni ostatnich 3 lat, ilość bezdomnych przebywających w schronisku utrzymuje się na porównywalnym poziomie, co obrazuje poniższa tabela.

Liczba bezdomnych w Schronisku w latach 2000-2005.

Rok	Pomoc doraźna	Łączna liczba bezdomnych	w tym z terenu Zamościa
2000	137	43	26
2001	235	33	24
2002	158	44	27
2003	503	42	24
2004	568	41	34
2005	539	44	37

Źródło: Sprawozdawczość Schroniska im. św. Brata Alberta w Zamościu.

Bezdomni mieszkańcy schroniska , to osoby mieszczące się w następujących przedziałach wiekowych:

- do 30 lat – 4 osoby,
- 30 – 50 lat – 22 osoby,

- powyżej 50 lat – 18 osób.

Większość bezdomnych tj. 28 osób, to osoby z wykształceniem zawodowym, 10 osób posiada wykształcenie podstawowe, 5 osób wykształcenie techniczne i 1 osoba wykształcenie wyższe. Źródło dochodu posiadało 11 osób, w tym: 2 osoby – rentę ZUS, 2 – rentę socjalną, 5 osób – zasiłek stały i 1 osoba wynagrodzenie za pracę. Pozostali bezdomni nie posiadali żadnego źródła dochodu.

Za pobyt bezdomnego spoza terenu miasta Zamościa odpłatność ponosi gmina, w której bezdomny posiadał ostatnie zameldowanie na pobyt stały. Odpłatność z tego tytułu za 2005 r. i I półrocze 2006 r. wynosiła 100%. Podkreślić należy, iż w okresie jesienno – zimowym liczba osób bezdomnych przebywających na terenie miasta wzrasta. Ze względu na trudne warunki atmosferyczne, osoby nie posiadające bezpiecznego schronienia zgłaszają się do schroniska po wsparcie, aby bezpieczniej przetrwać ten trudny dla nich okres. Schronisko oprócz pomocy stałej świadczy pomoc doraźną w postaci kąpieli, prania odzieży, wyżywienia. Taka forma pomocy udzielana jest bezdomnym bez względu na to skąd przybywają.

I. Podstawa prawna

- art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593).
- program przygotowano również w oparciu o opracowany w 2000 roku przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej „Program Bezdomność” oraz Program Osłonowy Przeciwdziałania Wykluczeniu Społecznemu Osób Bezdomnych i Zagrożonych Bezdomnością wprowadzony przez Ministra Polityki Społecznej w sierpniu 2005 roku,
 - „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjęta Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu

Program adresowany jest do osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością pochodzących z terenu miasta Zamościa. Zgodnie z zapisem art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej przez osobę bezdomną należy rozumieć „osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności

i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkującą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania”.

III. Cel programu

Celem niniejszego programu jest zapobieganie utrwalaniu się i poszerzaniu zjawiska bezdomności poprzez działania profilaktyczne, osłonowe i aktywizujące, prowadzące do zapewnienia osobom zagrożonym bezdomnością bezpieczeństwa socjalnego oraz stwarzanie warunków sprzyjających rozwiązywaniu problemów osób bezdomnych wynikających z braku schronienia, jak również tworzenie szans i warunków rokujących wyjście z bezdomności konkretnych osób i grup społecznych.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany w oparciu o:

- © środki pozyskane z budżetu Miasta,
- © środki własne podmiotu realizującego program,
- © środki pozyskane w ramach programów rządowych na rzecz osób bezdomnych,
- © środki pozyskane z Urzędu Marszałkowskiego,
- © środki pozyskane z Urzędu Wojewódzkiego oraz UE w ramach programu SPO RZL.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób bezdomnych i wyprowadzenie z bezdomności w mieście Zamościu będzie realizowane w partnerstwie z podmiotami

niepublicznymi. Warunkiem rozpoczęcia realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację w budżecie miasta Zamość. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Środki finansowe budżetu miasta stanowiąc będą częściowe dofinansowanie kosztów prowadzenia schroniska, które powinno być finansowane z różnych źródeł, min. ze środków pozyskiwanych przez podmioty niepubliczne w ramach ogłaszanych programów i projektów. Program zakłada prowadzenie na terenie miasta Zamościa schroniska dla osób bezdomnych, czynnego całą dobę we wszystkie dni tygodnia. Schronisko winno prowadzić działania zmierzające do udzielenia pomocy osobom bezdomnym zarówno umożliwiające biologiczne przetrwanie poprzez działania osłonowe jak też umożliwienie dokonania zmiany statusu bezdomnego poprzez działania aktywizujące. Mają one na celu pomoc w wychodzeniu z bezdomności i przywracanie osób do życia w rodzinie w naturalnym środowisku. Osoby przebywające w schronisku będą objęte indywidualnymi programami wychodzenia z bezdomności, opracowanymi i realizowanymi przez schronisko. Szczegółowy tryb zlecania zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64, poz. 593) wraz z aktami wykonawczymi. Szczegółowe warunki realizacji programu zostaną określone w umowie.

VII. Przewidywane efekty programu

1) w zakresie profilaktyki:

- ograniczenie zjawiska bezdomności na terenie miasta,

2) w sferze osłonowej:

- ograniczenie degradacji biologicznej, społecznej i wtórnej patologizacji,

- zabezpieczenie pomocy w ośrodkach wsparcia i domach pomocy społecznej osobom niezdolnym do samodzielnego funkcjonowania w środowisku na skutek: podeszłego wieku, długotrwałych chorób, niepełnosprawności,

3) w zakresie aktywizacji:

- powrót części osób bezdomnych do środowiska.

Zakłada się, iż realizacja zadania doprowadzi również do:

t ulepszenia systemu pomocy bezdomnym,

t utrzymania dotychczasowej ilości miejsc noclegowych w celu pełnego zabezpieczenia potrzeb w tym zakresie wszystkim osobom pozbawionym schronienia i odpowiednich warunków egzystencjalnych,

• objęcia osób bezdomnych pomocą i poradnictwem socjalnym, prawnym, medycznym oraz pracą resocjalizacyjną,

• zacieśnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi, policją, strażą miejską, środowiskiem medycznym, kuratorami sądowymi, kościołem i innymi podmiotami działającymi na rzecz bezdomnych,

• integracji osób bezdomnych ze społecznością lokalną.

VIII. Korzyści uzupełniające

Podejmowane przez osoby i instytucje działania przyczyniają się również do:

- przeciwdziałania ubóstwu,
- stworzenia optymalnych warunków dla rodziny w celu wyeliminowania zjawiska w przyszłości,
- stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin pozostających w trudnych, kryzysowych sytuacjach życiowych,
- inspirowania i promowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie pomocy społecznej.

IX. Koszty realizacji programu

Dotacja na funkcjonowanie Schroniska dla Bezdomnych Mężczyzn w Zamościu w 2006 roku wynosiła 72.732,00 zł.

Prognozowana wysokość dotacji na zabezpieczenie funkcjonowania Schroniska w 2007 r.: 72.732,00 zł x 1,9 % wzrostu = 74.114,00 zł

**Kwota dofinansowania działalności Schroniska dla Bezdomnych na
2007 rok: 74.114,00 zł.**

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Zamość, wrzesień 2006 rok

Wstęp

Zjawisko wykluczenia społecznego jest trudno definiowalne. Mamy tu bowiem do czynienia z kilkoma nakładającymi się wymiarami marginalizacji. Wykluczenie społeczne, które -

najprościej określając – polega na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub wypadaniu z niej, dotyczy osób, rodzin, lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (ubóstwo materialne),
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi z masowych i dynamicznych zmian rozwojowych, np. gwałtownego upadku branż czy regionów,
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy umożliwiający im: normalną pozycję społeczną, odpowiedni poziom kwalifikacji, wejście na rynek pracy lub założenie rodziny, co dodatkowo utrudnia dostosowanie się do zmieniających się warunków społecznych i ekonomicznych,
- nie posiadają dostępu do odpowiednich instytucji pozwalających na wyposażenie w kapitał życiowy, jego rozwój i pomnażanie,
- doświadczają przejawów dyskryminacji,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych ze względu na zaistnienie: niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby albo innych cech indywidualnych,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób, np. przemocy.

Wykluczenie społeczne jest często definiowane jako sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie, zgodnie z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Wykluczenie społeczne jest w istotny sposób powiązane z występowaniem ubóstwa. Ubóstwo związane jest z brakiem odpowiedniej ilości środków pieniężnych, niezbędnych do pokrycia określonego poziomu wydatków gospodarstw domowych. W efekcie prowadzi do wykluczenia społecznego, a poprzez brak możliwości korzystania z dóbr i usług utrudnia pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych oraz infrastruktury społecznej, a tym samym uniemożliwia życie na wystarczającym poziomie.

Dostęp do dóbr społecznych zależy nie tylko od środków finansowych, ale również od wiedzy, kwalifikacji, umiejętności, zdrowia i sprawności oraz, kontaktów, mobilności i motywacji. Osoby ubogie nie muszą być wykluczone i odwrotnie – osoby wykluczone niekoniecznie są ubogie. Istotne znaczenie przy ocenie zagrożenia wykluczeniem ma ocena głębokości ubóstwa. Osoby żyjące poniżej minimum egzystencji i pozostające w takiej sytuacji przez dłuższy czas, są zagrożone nie tylko wykluczeniem społecznym, lecz także poważnymi zakłóceniami natury egzystencjalnej (rozwoju biologicznego).

Grupy szczególnie podatne na wykluczenie społeczne to:

- dzieci i młodzież ze środowisk zaniedbanych,

- dzieci wychowujące się poza rodziną,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- kobiety pozostające poza rynkiem pracy,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby długookresowo bezrobotne,
- żyjący w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- niepełnosprawni i chronicznie chorzy,
- osoby chorujące psychicznie,
- starsze osoby samotne,
- opuszczający zakłady karne,
- imigranci,
- osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków,
- bezdomni i osoby zagrożone eksmisją z zamieszkiwanych lokali.

Osoby dotknięte wykluczeniem społecznym mają problemy z zaspokojeniem podstawowych potrzeb, nie znajdują swojego miejsca na rynku pracy, nie dotrzymują tempa obecnej rzeczywistości, czują się zagubieni, nie umieją korzystać z przysługujących im uprawnień. W rezultacie tracą więzi z pozostałymi członkami społeczności lokalnych, czują się wyeliminowani i zaczynają funkcjonować na marginesie życia społecznego.

Działania w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu i zwalczania marginalizacji powinny być realizowane na wielu płaszczyznach poprzez wspieranie dążeń na rzecz usamodzielniania osób i rodzin w rozwiązywaniu ich problemów. Takie możliwości stwarza ustawa o zatrudnieniu socjalnym, której przepisy określają zasady tworzenia i finansowania jednostek organizacyjnych umożliwiających reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym tj. centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej.

I. Podstawa prawna

- ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U.Nr 64,poz.593 z późn.zm.),
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku (Dz.U.Nr 122,poz.1143 z późn.zm.),

- „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjęta Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu

Program skierowany jest do osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, które ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 roku (Dz.U.Nr 122,poz.1143 z późn.zm.) definiuje, jako osoby „które ze względu na swoją sytuację życiową lub postawę nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich potrzeb życiowych, znajdujących się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej lub ograniczającej ich udział w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym”. W szczególności są to osoby:

- bezdomne realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności,
- uzależnione od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających po zakończeniu terapii,
- bezrobotne, pozostające bez pracy przez okres co najmniej 24 miesięcy,
- uchodźcy realizujący indywidualny program integracji.

III. Cel programu

Celem programu jest zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie naszego miasta poprzez przygotowanie osób narażonych na wykluczenie do ponownego wejścia na otwarty rynek pracy i pełnienia ról społecznych, a także następnie samodzielnego utrzymania tych funkcji, w szczególności:

- t** reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowana poprzez działania zmierzające do zapewnienia osobom zagrożonym bezpieczeństwa socjalnego, rozumianego jako szeroko pojęta profilaktyka, aktywizacja zawodowa i pomoc w osobistym rozwoju,
- t** przeciwdziałanie izolacji społecznej, wzajemne wspieranie się i wymiana doświadczeń, edukacja personalna, zawodowa i społeczna ułatwiająca osiągnięcie samodzielności ekonomicznej.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany ze środków:

- © pozyskanych z budżetu miasta,
- © środków z budżetu państw w ramach ogłaszanych programów i konkursów,

- © środków własnych organizacji pozarządowej,
- © środków finansowych pozyskanych od sponsorów,
- © środków pozyskanych z UE w ramach programu SPO RZL.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Zapisy ustawy o zatrudnieniu socjalnym stwarzają możliwości ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego poprzez tworzenie Klubów Integracji Społecznej jako instytucjonalnych, aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Kluby Integracji Społecznej (KIS) mogą być tworzone przez gminę, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe. Zgodnie z ustawą KIS-y są jednostkami organizującymi działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym.

W klubach można prowadzić programy zatrudnienia tymczasowego mające na celu pomoc w znalezieniu pracy na czas określony lub na czas wykonywania określonej pracy, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, u pracodawców, wykonywania usług na podstawie umów cywilnoprawnych oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia, poradnictwo prawne, działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych.

Głównym celem Klubów jest stworzenie dla osób, które mają problemy z pełnoprawnym uczestnictwem w życiu społecznym i zawodowym warunków dla

wzajemnego wsparcia, samoorganizowania się. Ustawodawca pozostawił twórcom KIS dużą swobodę w zakresie organizacyjno – merytorycznym.

W Zamościu w drodze postępowania konkursowego prowadzenie Klubu Integracji Społecznej zlecono Stowarzyszeniu Edukacji i Pomocy Socjalnej Młodzieży z siedzibą przy ul. Kilińskiego 86 A. Klub prowadzi działania o charakterze terapeutycznym, zatrudnieniowym i samopomocowym, w szczególności:

- programy zatrudnienia tymczasowego oraz przygotowanie do przyjęcia zatrudnienia,
- udziela pomocy w znalezieniu zatrudnienia oraz poprzez samozatrudnienie, prace społecznie użyteczne,
- poradnictwo prawne,
- doradztwo zawodowe,
- zajęcia aktywizujące,
- działalność samopomocową w zakresie zatrudnienia, spraw mieszkaniowych i socjalnych,
- grupy wsparcia,
- działalność terapeutyczną.

Warunkiem realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miejskiej w Zamościu i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64, poz. 593) wraz z aktami wykonawczymi.

VII. Zakładane efekty realizacji programu

t zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie Zamościa i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej,

t uzyskanie życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin,

t wzmocnienie rodzin,

t integracja ze środowiskiem.

Bezpośrednim efektem realizacji programu będzie:

t wolontariusze i stali uczestnicy spotkań klubowych integrują się wzajemnie,

t stworzona sieć wsparcia społecznego pozwala uczestnikom na odbudowanie motywacji i wiary w poprawę swojej sytuacji życiowej,

t nabycie praktycznych umiejętności rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych.

VIII. Koszty realizacji programu:

Dotacja na funkcjonowanie Klubu Integracji Społecznej w Zamościu w 2006 roku wynosiła 25.750 zł.

Prognozowana wysokość dotacji na zabezpieczenie działalności Klubu Integracji Społecznej na terenie Zamościa w 2007 r.: 25.750 zł x 1,9 % wzrostu = 26.239 zł

**Kwota dofinansowania działalności Klubu Integracji Społecznej na
2007 rok: 26.239,00 zł.**

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Pomoc osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym w domu - usługi opiekuńcze

Zamość, wrzesień 2006 rok

Wstęp

Postępujące zmiany społeczno-ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno-informacyjny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny, przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego. Konsekwencją tego jest szybszy wzrost liczby osób w [podeszłym wieku niż liczby osób nowo narodzonych.

Starzenie się jest procesem indywidualnym u każdego człowieka. Za podstawowe cechy starości uważa się:

- znaczny spadek zdolności adaptacyjnych w wymiarze biologicznym i psychospołecznym,
- postępujące ograniczenie samodzielności życiowej,
- stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Do najważniejszych problemów ludzi starszych można zaliczyć samotność, choroby, niepełnosprawność, życie w ubóstwie, poczucie nieprzydatności. Wszystkie te problemy wskazują na duże zagrożenie marginalizacją ludzi starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być stopniowe eliminowanie ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekroczenia wieku emerytalnego.

Proces starzenia się społeczeństw obserwowany jest od ponad ćwierć wieku, polega na systematycznym wzroście udziału ludzi starszych w całej populacji. Starzenie się społeczeństwa wyznacza określony kierunek planowania i realizowania polityki społecznej, a szczególnie w sferze zapewnienia opieki ludziom starszym, żyjącym samotnie lub potrzebującym pomocy w przypadku choroby czy niepełnosprawności.

Procesy starzenia przebiegają w sposób indywidualny i każdy człowiek w swoisty sposób radzi sobie z problemami wieku starszego. Część osób w podeszłym wieku w ramach swoich możliwości i okresowego wsparcia z zewnątrz jest w stanie funkcjonować w swoim środowisku, inni wymagają stałej opieki osób innych.

Problemy ludzi w podeszłym wieku dotyczą nie tylko ich samych, ale dotyczą również rodziny, w których żyją osoby starsze i mają związek z zadaniami opiekuńczymi rodziny na rzecz seniorów. Często rodzina mimo chęci i starań, nie zawsze sama jest w stanie zapewnić pełną pomoc starszej osobie. Dlatego, aby skuteczniej pomagać, ułatwiać tym ludziom życie, należy wspierać rodzinę w jej funkcjach opiekuńczych. Biorąc pod uwagę generalną zasadę pomocy starszym ludziom, która mówi o tym, że możliwie jak najdłużej człowiek starszy powinien być w swoim dotychczasowym, czyli dobrze mu znanym środowisku, tak duże znaczenie ma zapewnienie i rozwijanie opieki domowej. Opieka domowa nad człowiekiem starym i potrzebującym pomocy jest traktowana obecnie jako wartość równie istotna jak świadczenie finansowe, ponieważ usługi opiekuńcze określają jakość życia korzystających z tej formy pomocy. Sprawowanie opieki w środowisku zamieszkania jest bardziej efektywne i mniej kosztowne niż usługi instytucjonalne (zakłady opieki zdrowotnej, domy pomocy społecznej).

Szczególnych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym wymagają osoby z zaburzeniami psychicznymi, które same lub ich rodziny nie

radzą sobie z funkcjonowaniem bez pomocy z zewnątrz. Jedną z form *oparcia społecznego* są specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, realizowane w miejscu zamieszkania. Osoby korzystające z nich to przede wszystkim chorzy wielokrotnie hospitalizowani, samotni, pozbawieni oparcia społecznego ze strony rodziny i przyjaciół, nie wyrażający zgody na leczenie, często żyjący w konflikcie z otoczeniem. Dzięki realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych, osoby zaburzone psychicznie wymagają rzadszych hospitalizacji, często ponownie integrują się ze środowiskiem, poprawia się jakość ich życia.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu w 2005 roku objęło usługami opiekuńczymi 170 osób udzielając im w ciągu całego roku 98.297 godzin opieki tj. o 2.755 godz. opieki więcej niż w 2004 roku, w tym specjalistycznymi usługami opiekuńczymi na wniosek lekarza psychiatry objęto 97 osób udzielając im 70.086 godz. opieki.

I. Podstawa prawna

Program został przygotowany w oparciu o:

- art. 17 ust. 1 pkt 11, art. 18 ust.1 pkt 3, art. 25 ust.1 pkt 1 i 2, art. 36 pkt 2 lit. 1, lit. m, i art. 50 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm),
- rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn.zm.),
- „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunki na lata 2007-2013“, przyjętą Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku.

II. Adresaci programu

Usługi opiekuńcze kierowane są do osób samotnych, które ze względu na wiek, chorobę lub z innych przyczyn wymagają pomocy ze strony innych osób w czynnościach życia codziennego tj. zakupy, sprzątanie, załatwianie spraw osobistych, pielęgnacja. Usługi te mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie jest w stanie takiej pomocy udzielić. Natomiast specjalistyczne usługi są dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym:

III. Cele programu

- t** poprawa jakości życia ludzi starszych poprzez zapewnienie im opieki w środowisku zamieszkania,
- t** podniesienie standardu i kompleksowości usług opiekuńczych,
- t** zapobieganie osamotnieniu i izolacji ludzi starszych oraz niepełnosprawnych,
- t** umożliwienie jak najdłuższego utrzymania człowieka w jego własnym środowisku oraz optymalizacja jego aktywności,
- t** zaktywizowanie rodziny do działań na rzecz starszego członka rodziny,
- t** zaoferowanie pomocy rodzinom niewydolnym pod względem opiekuńczym wobec niepełnosprawnych członków swoich rodzin.

III. Źródła finansowania programu

Program realizowany będzie w oparciu o:

- © środki z budżetu miasta Zamościa,
- © środki z budżetu Wojewody,
- © środki własne podmiotu realizującego program,
- © środki pozyskane przez podmiot realizujący program z funduszy pomocowych, oraz UE w ramach programu SPO RZL.
- © środki pozyskane z Funduszu Pracy.

V. Realizatorzy programu

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej.

VI. Realizacja programu

Pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są ich pozbawione oraz osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Ośrodek pomocy społecznej przyznając usługi opiekuńcze, ustala ich rodzaj, okres i miejsce świadczenia. Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, określa Uchwała Nr XXV/276/04 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27 września 2004 roku.

Ustawa o pomocy społecznej w art. 50 określa zakres przedmiotowy usług opiekuńczych, wyodrębniając cztery elementy składowe:

- *pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych,*
- *opieka higieniczna,*
- *pielęgnacja,*
- *zapewnienie kontaktów z otoczeniem,*

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikające z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym:

Rodzaj specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kwalifikacje osób świadczących usługi, zasady, tryb ustalania i pobierania opłat za usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat reguluje rozporządzenie ministra polityki społecznej z dnia 22 września 2005 roku w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z póź.zm.),

Zgodnie z rozporządzeniem wyodrębniono następujące rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia,
- pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia
- rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu,
- pomoc mieszkaniowa,
- zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7

ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.).

W pierwszym półroczu 2006 roku z usług opiekuńczych skorzystało 70 osób, u których zrealizowano 16.557 godzin opieki. Wśród podopiecznych 41 osób stanowiły osoby samotne, w tym 8 było niepełnosprawnymi ruchowo, 13 osób niepełnosprawnymi ruchowo zamieszkiwało z rodzinami, które są niewydolne opiekuńczo i wymagają wsparcia.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób chorych psychicznie przyznawane są na wniosek lekarza psychiatry. W pierwszym półroczu br. usługi specjalistyczne realizowane były u 87 osób – średnio 3,4 godz. opieki dziennie u jednego podopiecznego. U 29 osób występowała niepełnosprawność ruchowa, w tym u 14 osób samotnych.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych i specjalistycznych do 49 osób przynoszone są obiady do domu, 14 osób korzystało ze specjalistycznych usług rehabilitacyjnych, w tym 12 osób z zaburzeniami psychicznymi.

Częściową odpłatność za usługi ponosiły 92 osoby tj. 58,5 % ogółu korzystających z usług, w tym 64 osoby w ramach specjalistycznych usług. Bezpłatnie z usług korzystały 42 osoby, w tym 23 w ramach usług specjalistycznych.

Analizując wykonanie usług opiekuńczych obserwujemy wzrost zapotrzebowania na świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych.

VII. Sposób realizacji

W ramach realizacji niniejszego programu świadczone będą usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta. Usługi realizowane będą przez cały rok na podstawie wydanej decyzji administracyjnej, poprzedzonej wywiadem środowiskowym i ustaleniem sytuacji finansowej osoby lub rodziny, celem naliczenia bądź zwolnienia z odpłatności za korzystanie z pomocy w miejscu zamieszkania zgodnie z przyjętą Uchwałą Rady Miejskiej. Warunkiem rozpoczęcia realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miasta Zamościa i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

VIII. Przewidywane efekty

Bezpośrednim rezultatem programu będzie systematyczne zapewnienie usług opiekuńczych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym w miejscu ich zamieszkania obejmujące:

- † pomoc i wsparcie przy wykonywaniu czynności codziennego życia,
- † pomoc i wsparcie w związku z zaleconą przez lekarza terapią, a także – z pielęgnowaniem i ograniczeniem powikłań i nawrotów choroby,
- † odtworzenie straconych umiejętności i nabycie nowych pozwalających na przywrócenie podopiecznego do funkcjonowania w środowisku,
- † pomoc i wsparcie w trudnej sytuacji bytowej rodziny,
- † niwelowanie poczucia osamotnienia lub odrzucenia,
- † lepsza jakość życia ludzi objętych usługami opiekuńczymi i członków ich rodzin.

IX. Koszt realizacji programu:

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej (art. 50 ust. 6) rada gminy obowiązana jest określić szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Na podstawie powyższego umocowania Rada Miejska w Zamościu 27 września 2004 r. podjęta uchwałę Nr XXV/276/04 w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze.

Koszt specjalistycznych usług opiekuńczych na rok 2006 finansowanych z budżetu państwa:

Koszt jednej godziny usługi – 6,50 zł.

Dotacja na 2006 rok wynosiła 462.000,00 zł.

Koszt usług opiekuńczych na rok 2005 finansowanych z budżetu samorządu:

Koszt jednej godziny usługi – 6,50 zł.

Dotacja na 2006 rok wynosiła 229.700,00 zł.

Prognoza wysokości kosztów specjalistycznych usług opiekuńczych na rok 2007 finansowanych z budżetu państwa:

1. Koszt jednej godziny usługi – 6,50 zł pozostaje na poziomie 2006 roku.
2. Wyliczenie dotacji – 72.440 godzin usług (wzrost o 1,9 % w stosunku do roku 2006) x 6.50 zł = 470.860,00 zł

Planowana kwota środków finansowych na realizację specjalistycznych usług opiekuńczych na rok 2007 - 470.860,00 zł

Prognoza wysokości kosztów usług opiekuńczych na rok 2007 finansowanych

z budżetu miasta:

1. Koszt jednej godziny usługi – 6,50 zł pozostaje na poziomie 2006 roku.
2. Wyliczenie dotacji – 36.000 godz. usług (wzrost o 1,9 % w stosunku do roku 2006) x 6.50 zł = 234.064,00 zł

Planowana kwota środków finansowych na realizację usług opiekuńczych na rok 2007 wynosi 234.000,00 zł.

Ogółem: 704.860,00 zł.

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Dożywianie osób i rodzin dotkniętych ubóstwem

Zamość, wrzesień 2006 r.

Wstęp

Według aktualnie dostępnych danych statystycznych, w Polsce około 15% populacji zagrożone jest ubóstwem, prawie pięć milionów Polaków żyje w skrajnym ubóstwie (wg. raportu GUS z 2004 roku), natomiast 23 miliony ma mniej pieniędzy, niż wynosi minimum

socjalne, czyli poniżej granicy określającej sferę niedostatku i ostrzegającej przed ubóstwem. Dane z Eurostatu wskazują, że Polacy są najbiedniejszą ludnością w Unii Europejskiej.

Ubóstwo oraz niedożywienie należą do najważniejszych problemów współczesnego świata. Złagodzeniu problemu niedożywienia służy realizacja Europejskiego Programu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (PEAD), którego idea powstała w latach 80. – w okresie, kiedy w magazynach interwencyjnych krajów unijnych zgromadzono ogromne ilości nadwyżek żywności. W sytuacji, kiedy dalsze magazynowanie nadwyżek wymagało coraz większych nakładów finansowych, uznano za zasadne rozdysponowanie nagromadzonych zapasów wśród ubogiej ludności krajów członkowskich. W 1987 r. w krajach UE rozpoczęto realizację programu PEAD. Podstawą jego realizacji jest rozporządzenie Komisji Europejskiej nr 3730/1987 (zmodyfikowane przez kolejne rozporządzenia) zezwalające na bezpłatne przekazywanie osobom potrzebującym żywności pochodzącej z rezerw UE przez akredytowane organizacje charytatywne z terenu Wspólnoty.

Od 2004 roku Polska może korzystać z Programu „Dostarczanie nadwyżek żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej” finansowanego z części rolnej budżetu UE.

Program jest skierowany do organizacji pozarządowych działających na polu pomocy społecznej. Organizacje charytatywne otrzymują artykuły spożywcze bezpłatnie i również bezpłatnie dostarczają je najbardziej potrzebującym. W Polsce mechanizm ten realizują organizacje wskazane w „Obwieszczeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z 28 kwietnia 2004 roku w sprawie wykazu organizacji charytatywnych upoważnionych do uczestniczenia w programie dostarczania żywności dla najuboższej ludności Unii Europejskiej”. Są to:

- Federacja Polskich Banków Żywności,
- Caritas Polska,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej.

Na terenie miasta Zamościa Program był realizowany przez Caritas, Polski Czerwony Krzyż (lata 2004-2006) i Polski Komitet Pomocy Społecznej (lata 2005-2006).

Realizacja Programu przez PCK:

Wydawanie żywności odbywa się na podstawie zaświadczenia z Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu. Zakres udzielonej pomocy przedstawia poniższa tabela.

Zakres udzielonej pomocy przez PCK w latach 2004-2006

Rok	Asortyment żywności	Waga (kg)	Liczba osób objętych pomocą (Miasto Zamość i Powiat Zamojski)
2004	Mleko, ryż, makaron	24.864	10.200
2005	Ser topiony, ser żółty, mleko, ryż, mąka	4.743	1.284
2006	Mąka, makaron, mleko, ryż	3.520	700 (plan)

Realizacja programu Przez PKPS

W okresie kwiecień – grudzień 2005 r. udzielono pomocy żywnościowej **900** rodzinom tj. **4000** podopiecznych, w tym 75% stanowili mieszkańcy miasta **Zamościa (675 rodzin – 3000 osób)**.

Wskazanym rodzinom przekazano 50.438,80 kg artykułów żywnościowych o wartości przekraczającej 150 000 zł, w tym 37.829 kg o wartości 112.500 zł dla mieszkańców Zamościa.

Asortyment żywności: mleko, ryż, mąka, makaron, ser topiony, ser podpuszczkowy dojrzewający.

W 2006 r. ilość otrzymanej żywności wzrosła o 84% w stosunku do roku 2005, ogółem **92.410** kg. Asortyment poszerzono o cukier i kaszę jęczmienną. Systematyczną pomocą objętych jest 1.000 rodzin – 4.500 podopiecznych, w tym 650 rodzin z miasta Zamościa.

W okresie od marca do 30 czerwca przekazano **29.900 kg** artykułów żywnościowych a w miesiącu lipcu 18.468 kg żywności.

Wydawanie żywności odbywa się na podstawie zaświadczenia z Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu i jest realizowane w sposób systematyczny i planowy. Zakwalifikowane rodziny odbierają żywność każdego miesiąca w wyznaczonym terminie. Analizując okres 5 miesięcy 2006 roku (marzec – lipiec) PKPS udzielał wsparcia miesięcznie średnio **534 rodzinom z terenu miasta Zamościa**. Wraz ze wzrostem żywności wzrasta ilość podopiecznych od 440 rodzin w marcu do **627 rodzin w lipcu br.**

Ilość przekazanej rodzinie żywności zależy od liczby osób w rodzinie. Każda osoba w rodzinie otrzymuje średnio: 1 kg cukru, 0,5 kg makaronu, 0,5 kg kaszy, 1 kg mąki, 1 kg ryżu, 2 l mleka, 0,35 kg (kostka) sera żółtego, 0,40 kg sera topionego. Ilość produktów przypadających na osobę mnoży się przez liczbę osób w rodzinie. Wśród mieszkańców Zamościa korzystających z pomocy żywnościowej przypada średnio 4,6 osób w rodzinie. Liczebność rodzin obrazuje poniższa tabela.

Rodziny z terenu miasta Zamościa korzystające z pomocy żywnościowej PKPS.

miesiąc l.osób w rodz.	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec
1	102	97	120	136	141
2	55	70	76	81	85
3	73	82	92	99	102
4	71	82	87	90	106
5	66	77	80	83	89
6	37	38	45	46	50
7	21	21	23	26	30
8	11	11	12	12	14
9	2	1	3	2	5
10	1	2	2	2	3
11	-	-	-	-	-
12	1	1	1	1	1
13	-	1	1	1	1
Razem	440	483	542	579	627

Wśród odbiorców żywności największą grupę stanowią osoby samotne- 141 osób tj. 22,5 % ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy. Znaczną grupę stanowią również rodziny 4 osobowe (106) i 3 osobowe (102).

W chwili obecnej PKPS realizuje program dzięki działalności społecznej oraz zatrudnieniu na etacie 1 osoby za minimalne wynagrodzenie 900 zł brutto.

Żywność jest wydawana w dni robocze w godz. 8.00 –1 4.00.

I. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593 z póź.zm.).

II. Adresaci programu

Program adresowany jest do osób samotnych, ubogich, rodzin wielodzietnych, niepełnych z terenu miasta Zamościa, które potrzebują wsparcia.

III. Cel programu

Celem programu jest przede wszystkim przeciwdziałanie niedożywieniu wśród osób i rodzin z terenu Zamościa, zapewnienie rodzinom dotkniętym ubóstwem wsparcia w postaci żywności.

IV. Finansowanie programu

Program może być finansowany w oparciu o:

- środki pozyskane z budżetu Miasta,
- środki własne podmiotu realizującego program,
- środki pozyskane w ramach programów rządowych,
- środki pozyskane z funduszy Unii Europejskiej,
- środki pozyskane od sponsorów i darczyńców.

V. Podmioty realizujące

W oparciu o art. 25 ustawy o pomocy społecznej organy administracji rządowej i samorządowej zwane dalej „organami”, mogą zlecać realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając dotacji na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zleconego zadania:

- 1) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność w zakresie pomocy społecznej,
- 2) osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym działającym na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancji wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności w zakresie

VI. Realizacja programu

Warunkiem realizacji programu jest jego przyjęcie Uchwałą Rady Miasta Zamościa i zabezpieczenie środków finansowych na jego realizację w budżecie miasta. Środki finansowe będą przekazywane podmiotom realizującym program w formie dotacji. Szczegółowy tryb zlecenia zadań z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U.Nr 64,poz.593 z późn.zm.) wraz z aktami wykonawczymi.

VII. Zakładane efekty realizacji programu

- objęcie rodzin dotkniętych ubóstwem pomocą w formie żywności,
- poprawa stanu zdrowia rodziny, poprzez zlikwidowanie szkodliwych dla zdrowia skutków niedożywienia,
- objęcie wsparciem osób, które dotychczas nie były klientami pomocy społecznej,
- poprawa sytuacji materialnej rodzin poprzez ograniczenie wydatków na żywność,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań ustawowych,
- stworzenie rodzinie dogodnych warunków do realizacji jej podstawowych funkcji.

VIII. Koszt realizacji programu

Planowana kwota dotacji na dofinansowanie kosztów obsługi realizacji programu na 2007 rok wynosi 20.000,00 zł.